

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Sectio XII. De Rescriptorum executione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

XII. Hinc si, tacito Canonico ad Beneficium impedimento, præscriptum Beneficium impetretur, Rescriptum irritum est. *C. 2. De Fil. Presb. ubi Rescriptum ad Beneficium ob talem defectum nullum declaratur.*

XIII. Rescriptum Gratia non expirat, etsi intrâ annum executioni non mandetur, nec etiam morte Concedentis antè inceptam executionem. *C. 5. De Rescr. in VI. nisi mera Gratia executio demandetur. C. 36. De Prab. in VI. in fin. GLOSSA in Verbo Moriatur, ubi solvit contradictionem apparentem hujus Textus cum C. 9. de Offi. Deleg. in VI.*

XIV. Rescriptum, Secundum Beneficium concedens, meminisse debet primi, quod Primum Beneficium concessit. *C. 6. De Prab. GLOSS. in Verbo aliud.*

XV. Rescriptum, quo Collator Petro Beneficium jam vacans aut primum vacaturum conferre jubetur, non eum ita ligat, ut alteri illud invalidè conferat, illum tamen obligat, ut, si Petrus Beneficio sufficiens careat, illum de redditibus Ecclesie alat, donec aliud Beneficium sufficiens contulerit. *C. 27. De Prab.*

XVI. Cum Rescriptum jubet, ut quis Apostolicâ autoritate recipiatur, Receptus vi talis Rescripti eâ autoritate receptus dicitur. Idem quoque si ad eos, ad quos dirigitur Rescriptum, receptio non pertineat, alias verò autoritate Ordinaria receptus censetur. *C. 4. De Rescr. in VI.*

XVII. Rescriptum concedens Beneficium certo modo vacaturum, jus nullum dat ad aliud modò vacans. *C. 6. De Rescr. in VI.*

XVIII. Impetratam à Sede Apostolicâ Gratiam sentire Volens, Litteris probare debet. *C. 1. De Elect. EXTRAV. COM.*

XIX. Rescriptum Gratiam revocans, quæstum jus non tollit, sed querendum, nisi istud digniori quæsto juri sit annexum. *C. 39. De Prab. in VI.*

XX. Qui ex ignorantia vincibili (quâ intelligitur, quæ ex merâ negligentia oritur) falso Gratia Rescripto utitur, pœnâ plectitur. *C. 7. De Crim. falsi.*

XXI. Rescriptum Gratiam concedens cum Decreto irritante ligat Ignorantes. *C. 40. De Prab. in VI.*

Nota circa Art. II. in eo fundari Regulam 54. in VI. *Qui prior est Tempore potior est Jure:* sed hanc Regulam varias pati exceptiones, quæ ad tres reduci possunt. I. est, quando Prius Rescriptum est nullum vel annullandum. Prima Exceptio habetur. *C. 7. de Rescript. in VI. II. Quando qui prius impetravit, verbo vel facto renunciavit Rescripto suo; facto autem Quis Rescripto renunciat 1. si intrâ tempus congruum eo uti negligat. 2. Si post Rescriptum impetratum Uxorem ducat. Secunda infertur ex C. 1. 3. de Cler. Conjug. III. Si in Posteriori jubeatur, ut istius Impetrans, Prioris Impetranti præferatur. Tertia legitur in C. 7. de Concess. Prab. in VI. in quo fit prima mentio Clausulæ *anteferri*, in Gratiis Expectativis postmodum multoties insertæ, necnon Effati, *si vinco vincentem te, à fortiori vinco te.**

SECTIO XI.

De iis, quæ RESCRIPTIS TAM GRATIÆ, QUAM JUSTITIÆ COMMUNIA SUNT.

REGULA.

Non alia in Canone leguntur, Rescriptis tam Gratia, quam Justitia communia, præter ista.

I. Speciale derogat Generali, etsi de Generali mentionem non faciat, non è contrâ, licet Generale posterius sit. *C. 1. 14. De Rescr. C. 14. De Prab. in VI. C. 2. De Dolo & Contum.*

II. Derogant Statutis Ecclesiarum, dum id exprimit. *C. 4. De Rescr. in VI.*

III. Juri Communi Contraria restringenda. *C. 5. Eod. Tit. & Loco.*

Tom. I.

IV. Ab unâ re ad aliam alterius speciei non extenduntur. *C. 6. Eod. Tit. & L.*

V. Alieno juri non nocent, nisi id expressè caveant. *C. 8. 10. Eod. Tit. & L. C. 15. De Prab. in VI.*

VI. Rescriptum Statuto à Papa confirmato contrarium, irritum est, si huic Statuto expressè non deroget. *C. 19. De Rescript.*

VII. Non valet Rescriptum, in quo non fit mentio rei, quæ, si cognita Concedenti fuisset, expressè à concedendo avocasset. *C. 2. Ut lit. non contest.*

VIII. Secundum Rescriptum non revocat, quod per Primum legitime factum sit. *C. 13. De Restitu. Spoliat. C. 29. De Off. Jud. Deleg.*

IX. Cum post Rescriptorum Concessionem fit Diocesum divisio, eodem modo exequenda, ac antea fuisset. *C. 1. De Conc. Prab. Extravag. JOANNIS XXII.*

X. Rescriptorum tenor est servandus, alioquin vana est illorum executio. *C. 7. De Conc. Prab. in VI. C. 22. De Rescriptis.*

XI. Clausula Derogatoria, si Generalis sit, impedit, ne Rescriptum sit irritum. Infertur ex *C. 21. De Prab. in VI.* in quo Clausula Particularis Derogatoria supplet defectum particularem, cui responderet; undè sequitur, quòd Clausula Generalis Derogatoria supplet quoscumque defectus.

XII. Si illorum executioni terminus præfigatur, elapso termino expirant. *C. 4. De Off. Deleg.* Loquitur quidem tantum de Rescripto Justitiæ, sed ad aliud extendi potest, nam v. g. dum Litteris Dimissoriis terminus præfigitur, ut sit, quando dantur eâ lege, ut Impetrans intrâ sex menses iis utatur, transacto termino nullius sunt roboris.

XIII. Expirat cum Delegato, si Delegatio facta sit Personæ; si enim Dignitati facta sit, durat post mortem illius, quo possidente datum est Rescriptum. *C. 14. De Off. Deleg.*

XIV. Dum plures eodem Rescripto committuntur sine clausula, *Quod si non omnes*, uno ex his defuncto, vel recusato, aut nolente, Rescriptum vim suam amittit. *C. 30. C. 42. De Rescript.*

XV. Si ab eo, qui in Rescripto delegatur, non acceptetur Delegatio, vis ejus excidit. *C. 13. De Rescript.*

XVI. Si revocetur Rescriptum, & nota facta sit Delegato revocatio, eo ipso fit inutile. *C. 6. De Off. Deleg. in VI.*

XVII. Nullum Rescriptum revocari potest re incepta. *C. 29. De Off. Deleg. & C. 6. Eod. Tit. in VI.*

XVIII. Datur cum Clausula, *Remotâ Appellatione*, quæ Clausula intelligitur de Appellatione, quæ à Jure non indulgetur expressè, ideòque de injustis & frivolis Appellationibus, quæ in Jure nullibi indulgentur, quales Moratoria, Frustratoria à futuro gravamine. De his loquitur. *C. 53. De Appell. C. 12. De Rescript.*

Nota obiter duplex Appellationum genus aliàs extitisse, quorum Prius Judicia respiciebat & in Judiciis fiebat; ideòque Appellationes sub hoc comprehensæ *Judiciales* vocabantur; Posterius Gratias respiciebat, & extrâ Judicia fiebat, ac idcirco Appellationes hujus generis *Extra-judiciales* dicebantur; Prius ergò contingebat Rescripta Justitiæ, Posterius Rescripta Gratia.

SECTIO XII.

De RESCRIPTORUM Executione.

Possimus hic agere de Personis, quibus dirigenda sunt Rescripta: id enim ad eorum executionem pertinet; verum, cum de hac re abundè egerimus, dum de Jurisdictione Delegatâ tractavimus, satius est, ut ad ea, quæ dicta sunt, remittamus, quàm ut illa hic sine necessitate repetamus.

REGULA I.

Gratis exequenda sunt Rescripta. C. 16. De Vit. & Hon. C. 1. Sess. XXI. C. 5. Sess. XXII. C. 4. Sess. XXIV. CONC. TRID.

Nota circa hunc Articulum, quod Executori licet pro labore aliquid moderatum accipere, nisi Impe-trans sit pauper, vel deputatos ad hoc redditus aliunde habeat Executor.

REGULA II.

Non est omittenda Rescriptorum executio sine rationabili causâ, istaque exponenda est Summo Pontifici. C. 5. De Rescr. C. 34. De Prab. Hinc ratione frivola Exceptionis Executor non debet interloqui *ibid.*

REGULA III.

Injusti Rescripti suspendenda est executio, donec melius instructus Pontifex quid fieri velit, responderit. *ibid.*

REGULA IV.

Apostolica de conferendo alicui Beneficio Rescripta, si Sede vacante, Capitulo directâ executioni non fuerint mandata, ex eo quod Beneficiorum Collatio ad Episcopum spectat, ab isto exequenda sunt, ubi confirmatus est. C. 6. De Rescript.

Non est inutilis ista Regula, licet Mandata Apostolica exoleverint, cum ad Indulta Graduatorum, aliave familia, quæ in usu sunt, applicari possit.

REGULA V.

Processus factus, non servatâ Rescripti Formâ, est ipso Jure irritus; factus verò ex Rescripto subreptio, est irritandus. C. 22. De Rescript. C. 21. 32. De Deleg. C. 19. De Restit. Spoliat. Nota obiter, non servare Rescripti Formam & Rescripti Fines excedere, unum & idem esse, ac proinde Capita, quæ ad istud spectant, ad aliud pertinere, ideòque hic simul omnia collecta esse.

REGULA VI.

In Rescripti executione, Mandantis intentio est attendenda. C. 36. 38. De Prab.

REGULA VII.

Lata ex Rescripto Sententiæ executio suspendenda est, cum dubitatur de Jurisdictione illam Demandantis, idque, donec dubitandi locus tollatur. C. 24. EODEM TIT.

REGULA VIII.

Cum Rescripto, quo Excommunicatori injungitur, ut injustè Excommunicatum absolvat, Judices deputantur ad illud exequendum posito, quod ille non pareat, ad istos cognitio demandatur C. 44. Eod. TIT.

REGULA IX.

Rescriptum, suppressâ veritate, vel expressâ falsitate, bonâ fide obtentum, exequendum non est juxtâ Formam, quam præ se fert, sed juxtâ Formam Communem. C. 20. De Rescript. C. 11. De Deleg. in 1. Collect.

REGULA X.

Rescriptum, quod alios tangit, quàm eos, propter quos datur, non est exequendum, nisi prius vocatis & auditis aliis omnibus, quorum interest. C. 17. De Maj. & Obed.

REGULA XI.

Insufficiens est Rescripti executio, cum è Duobus, quæ æqualiter mandat, unum dumtaxat adimpletur C. 19. De Rest. Spol.

REGULA XII.

Nullus tenetur Rescriptum exequi, si absque Scandalo id fieri nequeat. Idem dicendum, si cesset Mandati causa C. 6. De Prab. C. 30. De Prab. in VI.

REGULA XIII.

In Galliâ Papæ Rescripta absque Patentibus Regis Litteris non sunt exequenda; illis exceptis, quæ Forum Internum respiciunt.

RATIO. Eo in Regno habetur Papa tanquam Princeps Externus, cujus Litteræ Executioni non mandatur absque Pareatis, vel Cautio hæc adhibetur, ne Ecclesiæ Gallicanæ Privilegia, vel Regni Jura incantè violentur. PITHOËUS in Comment. sup. Libert. Eccles. Gallic. C. 44. FEVRETUS Tom. 1. p. 19. n. 10.

REGULA XIV.

In eodem Regno, si Papa jubeat in Rescripto, ut autoritate Apostolicâ procedatur, vel non admittitur tale Rescriptum ob istam Clausulam; vel, si admittitur Clausula, habetur pro non scriptâ.

Excipienda sunt Rescripta Attributionaria quæ, aliâ autoritate, quàm Apostolicâ, executioni mandari nequeunt.

SECTIO XIII.

In quibus differat Jus CANONICUM à JURE CIVILI circa RESCRIPTA.

REGULA.

Non aliâ notandæ veniunt differentiæ hujus generis, quàm istæ.

I. **Jure Civili**, si Clausula (*si Preces veritate nitantur*) omittatur, Rescriptum est nullum: **Jure Canonico** subintelligitur, ideòque illius omisso non annullat Rescriptum. GONZALEZ in C. 2. De Rescriptis n. 18. & FLORENS in TIT. De Rescript. subministrant, quæ hic de Jure Civili dicuntur, quæque adjiciuntur. Cætera, quæ de Canonico, patent ex dictis, quibus adde quæ extant apud GRATIANUM in §. Rescripta CAUS. XXV. QUÆST. II. ubi colligit Leges, quæ declarant irrita Rescripta, in quibus deest Clausula (*Si Preces &c.*)

II. **Jure Civili** Rescripta Justitiæ perpetuò durant, si Jus Commune contineant; Rescripta Gratiaæ anno finiuntur **Jure verò Canonico**, Rescripta Justitiæ finiuntur anno, si dolo vel negligentia intra illum non fuerint executioni data; finiuntur etiam morte Concedentis, si res sit adhuc integra; Rescripta Gratiaæ non expirant morte Concedentis, licet res sit adhuc integra, Quod patet ex eo, quod à Successore revocari soleant, quando vult, ut effectu suo careant, sive Lites, sive Gratias respiciant. C. 16. CAUS. XXV. QUÆST. II. ex Theodosio & Valentiniano.

III. **Jure Civili** Rescripta subreptitia irrita sunt; **Jure Canonico** sunt tantum irritanda, si Lites tangant.

IV. **Jure Civili** Mendax Precator à Judice puniendus est, **Jure Canonico** non iterum. FLORENS p. 82. 1. Part.

CAPUT III.

Appendix ad Tractatum de Rescriptis, in qua comparantur Gratiaæ Expectativaæ Apostolicaæ cum Expectativis Usu receptis in Galliâ.

Gratiaæ Expectativaæ Apostolicaæ, quæ etiam Mandata Apostolica vocantur solent, maximam connexionem